

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

ALAPITOTTA: JÓZAN MIKLÓS

*Kedves olvasóinknak boldog pünkösd-i
ünnepet kívánunk.*

Kedves Unitárius Leánytestvéreink!

Hozzátok küldjük ezt a néhány sort, mert tudjuk, hogy várjátok a hívó szavunkat. Hozzátok, akik melegségre, szeretetre vágytok, és megértő baráti körben szeretnétek eltölteni az óráitokat, amelyeket pihenésre és lelketek felüdítésére fordítanátok.

Feltételezzük rólatok, hogy nem tudjátok, hogy van egy Unitárius Leányegylet, s ha tudjátok, hogy van, nem tudjátok, hogy mi folyik ottan, különben eljárnátok közénk. Kíváncsiak vagytok, hogy mit csinálunk? Megpróbáljuk leírni, habár ezt nem olyan könnyű szavakba önteni. Mi, leányegylet nem is vagyunk tulajdonképpen egy megszokott, előírással rendelkező egyesület, mi inkább egy kedves unitárius család vagyunk. Szeretjük egymást, segítünk egymáson, igyekszünk a lelkünket művelni, a jellemünket fejleszteni, a Biblia tanításait belevinni mindennapi életünkbe, munkahelyünkre. Igyekszünk szeretetet, békességet terjeszteni, adni, segíteni egymáson, embertársainkon. De ne ijedjete meg, hogy mi azért mindig komolyak vagyunk. Tudunk mi jókedvűek is lenni. Néha olyan vidámak s hangosak vagyunk, énekelünk, táncolunk, hogy attól félünk, még átszól valamelyik szomszéd, hogy már nem bírja el a lármat. Megtárgyaljuk napi eseményeinket, még a bál ruháinkat s táncosainkat is. (Már aki táncolni jár közülünk.) Vasárnap délutánonként (kétszer egy hónapban) vannak a meghitt komolyabb összejöve-

teleink. Bibliát olvasunk, megtárgyalunk minket érdeklő problémákat, énekelünk, rendezünk szavaló, stoppoló versenyt, stb. stb. Csütörtökön délután van a munka s vidám szórakozás. Milyen nagyon jól esik, ha fáradtan vagy rosszkedűen bemegyünk egyesületünkbe, látni egymást, csendesen elbeszélgetni vagy kézimunkázni, olvasni vagy vidáman eltréfálgatni. Ilyenkor lelkileg megnyugodva, felfrissülve válunk el egymástól. Van szövetségünk, van könyvkötő felszerelésünk s bárki használhatja tagjaink közül, akinek ideje és kedve van hozzá. Van szép könyvtárunk, ami nagy forgalomnak örvend. Előfizettünk egypár folyóírra, járunk néha kirándulni, moziba, színházba, hangversenyre.

Na és utoljára, de nem utolsóként említsem meg Magyarkutat. Van-e köztetek olyan, aki még nem hallott Magyarkútról vagy nem volt ott? Annak sürgősen ajánlom, hogy menjen ki egy konferencia keretében, de még jobban ajánlom, hogy a konferencián kívül mint új leányegyleti tag jöjjön ki velünk nyaralni. Képzeltetek el egy Erdélyre emlékeztető, hegyek között lévő unitárius telepet, gyönyörű vidéken. Ezen a telken van a leányegyletnek egy kis háza 16 ágygal. Ott szoktunk minden nyáron egy gyönyörű hetet tölteni. Gyertek velünk arra a mindenkit megnyugtató, meggyógyító kedves helyre, ahol nem volt baj, ha esett az eső, mert a sok fiatal jókedvű leány együtt még a legszomo-

gübb esős napokon is jókedvűek voltunk és megtaláltuk a módját annak, hogy ne unatkozzunk. Az együtt elkészített ebédek, takarítások, kirándulások kedves kis epizódjai mind-mind felejthetetlen szép emlékeink maradnak. És sajnálhatjátok, hogy nem ismeritek Mária néninket, a vezetőnket, aki egyesületünk lelke, megértő és segítő második édesanyánk. Az ő mindig fiatalos jókedve segít mindnyájunkat felejtetni a fáradságot itthon és Magyar-kúton, ahol minden este szép csendes gitárszóval altat és reggel ébreszt minket.

Ha szívünk szerint elkezdünk a mi nyaralásunkról beszélni se vége, se hossza. S ha úgy tudnánk leírni, ahogy érezzük, ahogy tényleg van, akkor annyian jönnének, hogy nem is lenne elég a hely. Most biztosan azt mondjátok magatokban, hogy túl szép mindez ahhoz, hogy igaz legyen. Nincs ott semmi zavaró, semmi veszekedés, irigység, széthúzás? Mi azt mondjuk, hogy nincs. Lehet, hogy mi rózsaszín szemüvegen keresztül nézzük az életünket, de gyertek csak el, nézzétek meg s ha köz-

lünk éltek, Ti is biztosan felteszitek azt a bizonyos szemüveget. — Sokszor beszélgetünk arról, hogy egyikünk-másikunk milyen nehezen vett bátorságot magának, hogy eljöjjön, s hogy örül, hogy mégis rászánta magát. Biztosan vannak köztetek olyanok, akik szintén így vannak. Vajjon hogyan kellene felkutatni Titeket és értetek menni? Ha tudnánk, hogy hol vagytok, bizony nem hagynánk nektek békét. Ide jöhet mindenki társadalmi különbség nélkül, aki szeretne. Mi nem nézzük a külsőt, csak ami az emberben van.

Egyszer azt mondta nekem valaki, mikor megtudta, hogy unitárius vagyok, hogy büszke lehetek rá, mert az unitáriusok híresek arról, hogy milyen összetartók. Legyünk rajta, mindnyájan, hogy úgy is legyen. Gyertek tehát közénk kedves unitárius leánytestvéreink. Aki szeretetre, barátra, tanulásra, vigasztalásra vágyik jöjjön mert azt itt megtalálja.

Szeretettel tárt karokkal hívunk és várunk

A Perczelné Kozma Flóra
Unitárius leányegylet tagjai.

Dr. V a r g a B é l a

1886—1942.

A magyar tudományosság nagy halottját, az akadémiai tag és filozófiai író elsiratja majd az arra hivatottak tolla. Az unitárius élet halottjáról az alábbi sorokban a régi tanítvány hálás kegyeletével emlékezem.

Torda városának szülötte 1886-ban, a kolozsvári egyetem hallgatója; okl. középiskolai tanár, filozófiai doktor és egyetemi magántanár egészen fiatalon. Németországban jár tanulmányúton, s életmunkáját, mint a kolozsvári unitárius kollégium tanára kezdi meg, 1907-ben.

Érdeklődése az elvont tudományok felé vonzza. Lelkészi oklevelet szerez, s 1924-ben megválasztják a kolozsvári unitárius teológiai akadémia rendes tanárává, ahol előbb a bölcselet és neveléstudomány, később, már a hittan és erkölcstan előadó-professzora. Közben a Hibbert alapítvány támogatásával angliai tanulmányúton jár, unitárius világkonferenciákon vesz részt, s nem egy alkalommal a művelt nyugat fiai előtt tart magvas előadást.

Előbb egyháza főjegyzője, később 1938-ban püspökké választják majnem egyakarattal. Munkássága idején öntudatosul a népegyház gondolata, s a gyülekezetmissziói munka bensőségesen kivirágzik. A hazatérés után a kolozsvári egyetemen elfogadja a neveléstudományi tanszéket, melyre a kisebbségi időben is hívták Szegedre. Tudományos érdemei elismerésül a Corvin koszorút kapja. Püspöki tisztéről lemondott s gyenge egészségi állapotban kezdi

meg ismét professzori tevékenységét, melyet a korai halál vágott derékban ketté.

Varga Béla dr. gondolkodó fő, melegszívű ember volt. Jó tanár, aki figyelte tanítványai haladását, tudott serkenteni és buzdítani, nevelni a szó nemes értelmében. A haladás és fejlődés zászlóvivője, akinek érdeklődési köre nyitva állott az újszerű és korszerű előtt is. A tudós mélységét és a ma emberének lelkiességét harmónikusan tudta egybekapcsolni.

Szorgalma és lelkiismeretessége tudásával párosult. Kiadatlan unitárius hittanát, valamelyik tanítványának feltétlenül sajtó alá kell rendeznie. Hasonló értéket képviselnek egyéb egyházi vonatkozású előadásai, köztük neveléslélektani jegyzétei, s a gyakorlati vallástanítás körében elhangzott előadásai.

Április 13-án temették az unitárius templomból. Vári Albert imája és Józán Miklós püspök gyászbeszéde után az egyetem nevében dr. Zolnai Béla professzor, az unitárius egyház és összes intézményei nevében dr. Gelei József egyházi főgondnok búcsúztatták. Nyitott sírjánál Ürmösi Károly tb. esperes és Deák Gábor egyetemi hallgató siratták el.

Temetésén a budapesti unitáriusok képviseletében dr. Csiki Gábor esperes és Kovács Kálmán egyházi tanácsos vettek részt.

Emlékezetét kegyelettel megőrizzük.

Ferencz József.

Jelentettük már mult számunkban az egyházkörünket és egyházközségünket ért csapást, mely farkaslaki Dimény Mózes tb. körü f. ü. gondnok, ny. posta-főigazgató atyánkfia halálával súlyosodott reánk. Most röviden ismertetni óhajtjuk azt az eredményekben gazdag pályafutást, amelyet székely faja és unitárius egyháza dicsőségére befutott.

Ujszékelyen született régi székely nemesi családból 1871-ben. Tanulmányait a kolozsvári unitárius kollégiumban és a budapesti tudomány-egyetemen végezte, majd a posta szolgálatába lépett, mely több ízben is külföldi tanulmányútra küldötte. Pályáján gyorsan halad előre, 1918-ban már a távbeszélő-ügyosztály vezetője, melynek szolgálati szabályzatát is ő dolgozta ki, s amelyet a forradalmi napokban férfias bátorsággal valósággal testével véd meg a reátörő csőcselékkel szemben. 1920-ban igazgatóhelyettes, 1921-ben ügyosztály-vezető a vezérigazgatóságon, majd a kereskedelmi miniszter megbízásából a cenzúra-ügyeket intézi. 1926-tól kezdve a magyar kormány többször küldi őt — képviselőjeként — külföldre. A Grenoble-i Tudományegyetemen, Como-ban, Rómában, Liege-ben, stb. jelenik meg ilyen minőségben, s ahol csak megfordul, hivatalos szakmegbízatásán kívül a megcsonkított Magyarország és az üldözött erdélyi magyar kisebbség szószólójává is válik. Az első magyar rádió-leadó felállításakor a rádió-szolgálat megszervezésében tevékeny részt vesz, s ő alkotja meg az első rádió-jog szabályzatot, melyet aztán több külföldi rádió-értekezleten is ismertet. Munkásságáért többször kitüntetik. 1930-ban belügyminiszteri elismerésben, nyugalomba vonulásakor a Kormányzó Urtól a Signum Laudis-ban részesül.

Egyházunknak egész életén át buzgó tagja, majd vezetője. A Duna-Tiszamenti Egyházkörnek először rendes, majd tiszteletbeli felügyelőgondnokává választják, s élete utolsó éveiben, mint a Heltai Gáspár Bibliakör elnöke fejt ki eredményes tevékenységet.

A fővárosba került székelyek megszervezése terén is eredményes működést fejt ki, a Hargitaváralja jelképes székely-község egyik megszervezője, bírāja, majd tiszteletbeli főbírāja.

Szép életpályát futott be, a közélet sok terén ért el kimagasló pozíciót. Mindezek ellenére egyéniségéből teljesen hiányzott a közéleti és sikeres pályájú férfiak keménysége, ridegsége és gögje. Családi életében éppúgy, mint baráti körében, egyházában és székely testvérei között, szelíd közvetlenség jellemezte minden szavát és tettét. Valósággal sugározta magából a

szerepetet, mely ellenállhatatlanul vonzott mindenkit, aki közelébe került. Olyan ember volt, akire joggal mutathattunk fel, mint az igazi keresztény férfiú mintaképére.

Isten boldog családi étellel áldotta meg. Felesége, érdiószegi Kiss Piroska, leánya, dr. Pataký Ferencné, és két kis unokája Zsuzsi és Rózsika olyan szeretettel vették őt körül, ami kevés férjnek, apának és nagyapának jut osztályrészéül.

Súlyos betegségében megváltásnak kellett tekintenünk halálát. Távozása mégis betölthetetlen ürt hagyott közöttünk, amit csak Istenbe vetett hitel és a viszonzlást váró reménységgel tudunk valahogy betölteni.

Kedves jó Mózsi bátyánk, kinek szerető lényedet és baráti tanácsaidat annyiszor áldottuk már életedben, megőrizzük emlékezetedet és imáinkba foglaljuk nevedet. Az az egy Isten, kinek törhetetlen hűségű híve voltál idelent, adjon Néked boldog örök életet odafent!

Sz. I. S.

FELHÍVÁS 50 ÉVES OSZTÁLYTÁRSI TALÁLKOZÓRA. Baráti szeretettel hívjuk fel azon tudomásunk szerint még életben lévő osztálytársainkat, akik velünk az 1891—92 iskolai évben a kolozsvári unitárius kollégiumban tettek érettségi vizsgát, hogy **Ü r m ö s i Károly** alább megjelölt címére lehető legrövidebben küldjenek értesítést, hogy ez évi június hó 21-két alkalmasnak tartják-e osztálytársi találkozó idejéül s ezen a — minden valószínűség szerint utolsó találkozón — megjelenhetnek-e? Megjegyezzük, hogy ezen napon lesz az 55 éves osztálytársi találkozó is!

(Egyben kérjük a lap olvasói közül azokat, akiknek Simon Balázs martonosi birtokos, Gyöngyösi Gábor, Böjthe Benedek és dr. Gotthárd Sándor osztálytársainkkal módjukban van találkozni, hogy fenti felhívás tartalmát nevezetekkel mielőbb közölni szíveskedjenek.)

Kolozsvár, 1942. április 27.

Borbély Ernő tisztviseelő, dr. Ferencz József kir. közjegyző, dr. Hintz György gyógyszerész, Ü r m ö s i Károly tb. esperes-lelkész (Kossuth Lajos-u. 16. szám.)

Június 15-től,
a Koháry-utca 4. sz. alatti templomban
csak d.e. 9-kor tartunk istentiszteletet.

Jézus imádásának veszedelmessége.

Irta: H. Emerson Fosdic. Fordította: Szent-Iványi Sándor.

Ha pedig azt veti ellen valaki, hogy mindez le szállítja Jézust a mi szintünkre, azt felelem: hogy mondhatnánk ilyet! Olyan viszonyban érzem magamat Jézussal, mint amilyen viszonyban van egy földzárta tócsa a közelében levő tengerrel. A víz a tócsában ugyanaz, mint a tengerben. Nem lehet: egy tenger, de kétféle tenger-víz. Nézzétek viszont a tócsát, amint a maga kicsinységében, földbörtönében, zavaros tartalmában előttünk áll. És nézzétek a tengert, óriási mélységeivel, távolságaival, apályával és dagályával s a nagy világ életéhez való ama vonatkozásával, amelyről a tócsa soha még csak tudni sem fog. Ilyen viszonyban van az én életem is Jézus életével. Ilyen az én lelkem az ő lelke mellett. Ugyanaz az Isten mindkettőnkben, kétségtelenül, de milyen ellentét mégis a kettő a fokozati különbség nagysága miatt!

Ha pedig Jézus isteniségén az ő lelki életének a minőségét értjük, természetesen én hiszek benne és megdicsőülök benne. Ám a történelmi kereszténység túl gyakran értett ezen valami egészen mást, kitolta Jézust ebből a világból egy világfölötti világba, trónra ültette valami távoli mennyországban, a felismerhetetlenségig teleaggatta őt nehéz díszítésű teológiai ruhadarabokkal, míg csak a valódi Jézust sikerült teljesen eltüntetnie. Figyeljétek csak, miket mondtak a názareti Jézusról: „A Szentháromság második személye, valóságos és örök Isten, egy lényegű és egyenlő az Atyával, aki magára vette az ember természetét, — úgy, hogy — a két teljes és egymástól különálló természet, az Istenség és az emberiség, elválaszthatatlanul egyesült egy személyben, összeelegyedés, zavar és átformálódás nélkül”. Ezt tették Galilea isteni tanítómesterével, és megdicsőültek benne, mikor pedig egész idő alatt mind jobban és jobban kiküszöbölték őt az életükből, — végül is sikerült keresztrefeszíteniök őt, belefektették egy teológiai sírkamrába és nagy követ hengergettek annak szája elé.

Nem régen egy beszéd részlete került szemeim elé, amely úgy, érzem, válaszra vár. A prédikátor dicsekedve említette fel, hogy Jézus meghódította Európát. El lehet képzelni könnyen, mondotta a szónok, hogy Jézust megértik Ázsiában, de milyen csodálatos, hogy Európában is szeretik őt, a kemény fejű, gyakorlatias, háborúskodó Európában! Milyen dicsőséges dolog, hogy Jézus meghódította Európát! Igen, de vajjon mit ért a szónok azon, hogy Jézus meghódította Európát? Melyik Jézus hódította meg Európát? Egy megszürcsített Jézus, aki annyira távol áll az igaztól, mint amennyire különbözik a fal tapétáján a virágminta a mezők virágaitól. Egy Jézus, akét teleaggattak a történelem legragyogóbb metafizikai jelzőivel, de akivel

helyeseltették a legvéresebb imperializmust, megáldatták a legkegyetlenebb üldözéseket, akinek keresztjét rávarrták a világ legpusztítóbb keresztshadjáratának zászlaira, akivel kimondatták, hogy az ártatlan gyermekek is örök kárhozatra rendeltettek s hogy a rabszolgaságot maga Isten teremtette. Ez a Jézus hódította meg Európát, Jézusnak ez a — karikatúrája. Ám az irgalmas szamaritanus Jézusa, a tékozló fiú Jézusa, a hegyi beszéd Jézusa, az a Jézus, aki a kis gyermekeket használta jelképnek, hogy megérttesse az Isten országa szellemét, az a Jézus, aki mondotta volt: „Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak (egyszerre)” (Mt. VI. 24.), és „Nem a vagyonnal való bővökedésben van az embernek az ő élete.” (Lk. XII. 15.), az a Jézus, aki annyira tisztelte minden emberi lény egyéniségét és meghalt azért, hogy Isten országa és az emberek testvérisége megvalósuljon a földön, — az a Jézus még nem hódította meg sem Európát, sem Amerikát.

Kétségtelenül, tudom, hogy ez nem minden, ami a vallást alkotja, a kereszténység több, mint csupán erkölcsi törekedés. Ha az „imádás” szót eredeti értelmében vesszük,* azt jelenti az, hogy elismerjük valaminek az értékét, a méltó voltát. S akkor kevés dologra mondhatnók, hogy fontosabb, mint ez. Különösen nekünk, moderneknek van szükségünk arra, hogy elcsendesedjünk, mint a tócsák esete, annak a legmagasabbnak a jelenlétében, amit Krisztusban megismerhetünk, hogy az ő szépsége visszatükröződhessék bennünk. Ha ezt érti valaki az „imádás”-on, akkor imádjuk hát őt teljes szívünkkel. Ugyanakkor azonban kell, hogy el tudjuk képzelni, mi történnék, ha valahogyan kiszabadulhatna Jézus a mi túl konvencionális és formális adorációnk kicsipkézett bársonyából és arany koronái alól, s a saját hangján szólhatna hozzánk. Milyen keveset törődnek ő bármivel is, ami nem a személyes jellemmel és a társadalmi igazságossággal volna kapcsolatban! Milyen keveset törődnek ő azzal, hogy valaki bálványozza-e az ő énjét, mindaddig, amíg magában hordozza az ő szellemét! Milyen társaságot vallana ő magáénak, — férfiakat és nőket minden fajból, minden színből, hitformából és vallásból, olyanokat is, akik imádták őt, olyanokat is, akik nem, — de akikben ő megtalálta az ő szellemét! Mert mindennek felett arra helyezné a legnagyobb súlyt, hogy az, amiért ő harcolt, hassa át a világot. Nem minden, nem bárki, aki csupán mondja: Uram! Uram!, megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi a mennyei Atya akaratát!

* Az angol „worship” (imádás) és „worthship” (méltó-létel, érdemesség) hasonló hangzásúak; magyarul ezt nem lehet érzékeltetni.

Lelkészi Konferencia Budapesten

Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör 1942. április 28—május 3. napjain tartotta lelkészi továbbképző konferenciáját Budapesten. Ez volt az első alkalom, amikor erdélyi lelkészeink Budapesten összegyűltek. A konferencia ünnepélyes megnyitása április 28-án délelőtt 10.30-kor volt. Az ünnepélyes istentiszteleten *Komjatszegi Géza* kolozsi lelkész imádkozott, *Kelemen Imre* oklándi lelkész predikált. Az énekvezári tisztet *Nagy Sándor* lokodi lelkész töltötte be. Az istentisztelet után *Ekárt Andor* teol. m. tanár, csehétfalvi lelkész, a lelkészkör elnöke mondott megnyitót s az üdvözlések elhangzása után „*Hivatal és hivatás*” címmel főtisztelendő *Józan Miklós* püspök úr tartott lelkészei részére előadást. Délután *Simén Dániel* teol. tanár tartott előadást: „*Unitárius lelkész az új világ küszöbén*” címen. Április 29-én délelőtt fél 9-kor *dr. Abrudbányai János* „*Az unitarizmus és a fajelmélet*” címen, délután *dr. Kovács Lajos* teol. m. tanár, sepsiszentgyörgyi lelkész „*Az új szövetség mai problémái*” címen tartottak előadást. Május elsején délelőtt fél 9-kor *Erdő János* teol. m. tanár, vallásoktató lelkész „*Az elemi iskolai vallásnevelési tanterv alapgondolatai*” címen tartotta meg értekezését. „*A lelkészi továbbképző konferencia lelki eredményei*” címen *dr. Kiss Elek* teol. tanár, egyházi főjegyző tartotta meg összefoglaló előadását. Bezáró beszédet *dr. Abrudbányai János* teol. dékán, hálaímtát *Kelemen István* felsőrákosi esperes mondott.

Május 2-án, délután 6 órakor, a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében unitárius műsoros estet rendeztek, melyet a rádió is közvetített. Közreműködtek: *Józan Miklós* püspök, *Gelei József* főgondnok, kolozsvári egyetemi tanár, *dr. Mikó Imre* országgyűlési képviselő, egyházi tanácsos, *Útő Lajos* székelykeresztúri esperes, *Izsák Domokos* bencédi gazdaköltő, a *Budapesti Egyetemi Énekkarok Forrai Miklós* vezényletével, a Budapesten dolgozó székely legények és leányok énekkara *Nagy Sándor* kántor vezényletével, *Siki Béla* zongoraművész, *Szabédi László* verseit olvasta fel *Török Elek* firtosmartonosi lelkész.

Május 3-án, délelőtt 9 órakor, a Koháry-utcai templomban predikált *Ekárt Andor* lelkészköri elnök, imádkozott *Rostás Dénes* bölöni lelkész. Ezt az istentiszteletet a rádió is közvetítette. Délelőtt 11 órakor *Benedek Gábor* kőkösi lelkész predikált.

Április 30-án délután 6 órakor az Unitárius Misszió Ház templomában tartott vallásos ünnepélyen *dr. Kiss Elek* egyházi főjegyző imádkozott, közreműködtek *dr. Csiki Gábor*, *Lőrinczy Géza*, *Késmárki Miklós*, *Sigmond József*, ifj. *Szász Dénes*, *Váry Domokos* lelkészek. *Simén Domokos* előadását *Török Elek* lelkész olvasta fel.

Pestszentlőrincen is tartottak vallásos ünnepélyt május 3-án, délután fél 7 órakor.

Május 3-án az erdélyi lelkészek a Duna-Tisza-menti Egyházkör egyházközségeit látogatták meg, hol istentiszteleteket tartottak.

Egyházközségünk örömmel látta el a vendég-látó tisztet. Gondoskodott az erdélyi lelkészek elszállásolásáról és egy alkalommal ünnepi vacsorán látta vendégül a Budapesten tartózkodó lelkészeket és feleségeiket. A budapesti nőszövetség egy alkalommal teán látta vendégül a lelkészek feleségeit s ez alkalommal *Sigmond Józsefné*, a székelyudvarhelyi lelkész felesége tartott előadást.

Híveink közül szálláson látták vendégül lelkész atyánkfiait: *Bartha Lajos*, *Hegedüs Gyuláné*, *Csiki Pál*, *Gyarmathy Mózes*, *Izsák Zsigmond*, *Bíró Sámuel*, *dr. Veress Gábor*, *Pethő István*, *Jobbágy József*, özv. *Belováry Istvánné*, *Bodóczy Sándor*, *dr. vitéz Nyiredy Géza*, *Panek Béláné*, *Szekeres János*, *Rend Aurél*, ifj. *Józan Miklós*, *Szinte Gábor*, *dr. Benczedy László*, özv. *Szabó Istvánné*, *dr. Csomor Béláné*, *Kálnoki Kiss Jakab*, *Kovács Kálmán*, *Buzogány Elek*, özv. *Pallos Istvánné*, *dr. Molcsányi Gyuláné*, *Marossi Katalin*, *Máthé Kálmán*, *dr. Batiz Dénes*, *dr. Zsakó István*, *dr. Gáspár Mózes*, *Simon Béla*, *dr. Jakabházy Zsigmond*, *Benedekfy Samu*, *vitéz Gidó Béla*, *Kisgyörgy Aron*, *Mikó Ferenc*, *Sigmond Sándor*, *Péterffy Gyula*, *dr. Konecz Lajosné*, *Bozsóky Ferenéné*, *Székely Domokos*, *Gyarmathy László*, *dr. Kovács Sándor*, *Lőrincz Dénes*, *dr. Csiki Gábor*, *dr. Fejes József*, *dr. Antonya Sándor*, *Kisgyörgy Sándor*, *Botár Imre*, *farczádi Sándor Ignác*, *Komlósy Gyula*.

Híveink közül az elszállásolás költségeire adományokat fizettek be egyházközségünk pénztárába: *dr. vitéz Szinte János* 40, *dr. Kozma Jenő* 84, *Ujváry László* 10, *dr. vitéz Gyulay Tibor* 30, *Fodor Béla és László* 40, *Kovács Gábor* 40, *Kádár Ferenc* 10, *Farkas Róbert* 10, *dr. vitéz Lázár János* 30, *Kereső József* 30, *dr. Abrudbányai Zoltán* 40, *vitéz Kozma Ferenc* 40, *dr. László János* 5, *Nadler Herbert* 50, *Kiss Irén* 30, *dr. vitéz Fábry Dániel* 40, *Kelemen Béla* 30, *dr. Zsakó Andor* 30, özv. *Ráduly Jánosné* 10 pengőt.

Ötvenöt éves érettségi találkozó. Az 1887. iskolai évben végzett osztálytársak Kolozsváron, az unitárius kollégiumban tartják 55 éves találkozójukat. Az ünnepélyes istentiszteleten *Józan Miklós* püspök — egyike a vendégeknek — predikál. Az ötvenéves találkozóon megpendített gondolat, hogy az 55 éves találkozókat magyar hazában tarthatják, Isten jóvoltából sikerült. Értesülésünk szerint nyolcan vannak életben az 1887. iskolai évben végzettek közül. A szép, bensőséges ünnep mindannyiunk számára igaz öröm s kérjük Isten áldását a találkozásra és valamennyiünk további munkás életére.

A Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium rövid történetét írta meg *Péter Lajos* tanár atyánkfia. Művében különös tekintettel van a román megszállás éveiben történt eseményekre. A kis füzet felöleli a gimnázium életében történt eseményeket és változásokat. Megjelent az iskola kiadásában s megrendelhető a szerző címén: Székelykeresztúr, *Báró Orbán Balázs-u. 8. sz.*

Hirek

Úrvacsorai kenyeret és bort adományozott az áldozó csütörtökön konfirmáló és első ízben úrvacsorát vevő ifjak és leányok részére *Sebestyén* István és neje *Csiki* Rebeka. Kedves adományukért köszönetet mondunk és életükre Isten áldását kérjük.

A püünkösi ünnepekre úrvacsorai kenyeret *Schmidt* Gusztávné, *Vass* Ilona (Németboly) ajánlott fel. Isten áldása legyen a nemes szívű adakozón s adománya szolgáljon valamennyiünk részére példaképpen.

A Kolozsvári Unitárius Kollégium Gimnáziuma május 10-én kegyeletes ünnepélyt rendezett jóltevőinek emlékére. A gazdag műsort a gimnázium tanárai és tanuló nyújtották.

Nagypénteki elmélkedést tartottunk a Koháry-utcai templomunkban, melyen a szolgálatot *Szent-Iványi* Sándor vezető lelkész látta el. Az egyházi zenekar önálló számokat adott elő *Kelscha* Nándor karnagy vezényletével. Igen szép volt *Józan-Lisznyay*: „Ima” című művének bemutatása. *Lisznyay* Szabó Gábor orgonaszólója, *Berei* Mária énekszámja és *Mauthner* András csellójátéka emelték az est zenei részének színvonalát. A zenekar tagjai *Szent-Iványi* Sándorné, *Noszlopy* Erzsébet, *Steiner* Miklósné, *Izsó* Livia és *Koleszár* Vilmos a szép játékért őszinte elismerést nyertek.

Az évvégi vallásvizsgákat június első hetében tartjuk meg. A vizsgák 1-én kezdődnek és 7-én érnek véget. A csoportok vizsgáit mindig azon a helyen és abban az időpontban tartjuk, amikor és ahol év folyamán a vallásórákat tartottuk. Kivételt ez alól csupán a Szemere és Lajos-utcai csoport képez, minthogy csütörtökön ünnep lévén, az iskolák be vannak zárva. Az említett két csoport vallásvizsgáit a Koháry-utcai egyházi tanácssteremben tartjuk meg május 31-én, vasárnap d. e. 10 órakor. Az idén végzett középiskolások, illetve érettségizendők vallásvizsgáját május 4-én, hétfőn d. u. 6 órakor tartottuk meg a Koháry-utcai templomban. Ez alkalommal vizsgáztak: *Bartha* Pálma, *Csiki* Klára, *Ladányi* Éva, *Stein* Judit, *Udvarnok* Matild, *Soproni* Tibor, *Páll* György, *Konecz* Boldizsár, *Irsai* Zoltán, *Izsák* Gyula, *Havas* György, *Bródy* András és *Nyiredy* Géza.

Első unitárius istentisztelet és úrvacsoraosztás Máramarosszigeten. A husvéti ünnepek alkalmával *Lőrinczy* Géza teol. magántanár, szórványgondozó lelkész felkereste a Máramarosszigeten és környékén élő unitárius híveit, kiknek lélekszáma 24 és husvét harmadnapján *dr. Ferenczi* Sándor leánygimn. igazgató lakásán 20 hívő jelenlétében először hangzott el az egyistenhívők imádsága. Reményteljes kezdet után mindjárt ott a helyszínen megalakították a máramarosszigeti leányegyházközséget Nagybánya szórványközponttal. Gondnok lett *dr. Székely* Akos országgyűlési képviselő. Jegyző *dr. Ferenczi* Sándor leánygimnáziumi igazgató. Pénztárnok *dr. Orbók* Sándor rendőrfogalmazó. Egyházi *Gál* Dénes altiszt.

Presbiterek: *dr. Vajda* Akos állami kórházigazgató, *László* Domokos bányatisztviselő és *dr. Kaáli Nagy* Zoltán ügyvéd. — Egyetemes unitárius közönségünket érdekli az a kormányterv, mely — *dr. Székely* Akos képviselő afia szerint — a Máramarosszigettől könnyen megközelíthető *Borsa* község határában kialakítandó síkőzponton mintegy 100 odatelepítendő székely családnak biztosítana egészséges környezetben jó megélhetést. A felvett jegyzőkönyvben *dr. Székely* Akos országgyűlési képviselő az Egyházi Főhatóság közbenjárását kéri, hogy lehetőleg egy vidékről való unitárius székely családok idetelepítésének az érdekében is közbenjárjon, illetve azt előkészítse. Ilyen célból az Egyházi Főhatóság megkeresésére tesz indítványt.

Anyakönyvi bejegyzések március 11-től május 10-ig: *Kereszteltük: dr. Bölöni* András és *Nagy* Anna unitáriusok *Árpád* — *Bodóczy* Sándor unit. és *Huszár* Sarolta ref. *Gábor*, *István*. — *Jakab* Mihály és *Hoffmann* Ilona unitáriusok *István*, *Oszkár* — *Fodor* Ferenc unit. és *Kunu* Erzsébet r. k. *Mária*, *Gizella* — *Kálnoki Gyöngyösi* Kálmán unit és *László* Irma evang. *Kálmán*, *László*, *János* — *Szigethy* László ref. és *Szederjesi* Ilona unit. *Ilona*, *Mária* — *Magyar* Pál unit. és *Lőrinczy* Ilona ref. *Pál*, *Kálmán*, *József* — *Lukács* Árpád unit. és *László* Irma evang. *Kálmán*, *László*, *János* unit. és *Mészáros* Erzsébet ref. *Árpád*, — *Vanovszky* Károly és *Hollóssy-Filep* Klára unitáriusok *György* nevű gyermekét. Isten gazdag áldása legyen a szülőkön és az újszülötteken. — **Házasságot kötöttek:** *Ambrus* Dénes és *Pap* Eszter unitáriusok — *Fekete* János és *Gál* Lidia unitáriusok — *Gyöző* Péter és *Elsász* Marianna unitáriusok — *Rohácsi* János r. k. és *Ötvös* Zsuzsanna unitárius — *Székely* József unitárius és *Bende* Mária baptista — *Bölöny* Béla unitárius és *dr. Áts* Mária g. k. Isten, aki a szíveket egybeköti, áldja meg a megkötött frigyeket. Gratulálunk! — **Temettük:** *Péterfi* Pál 78, *Pongrácz* Karolin 43, *Pongrácz* Vilma 45, *Pongrácz* Béláné 73, *Pongrácz* Vilmos 37, *dr. Rubin* László 52, *Dimény* Mózes 71, *Lévay* Zoltán 66, *Albert* Anna 44, *Dietz* Miklós 69, *Polgár* Lipót 77, *Ürmössy* Ödön 87, özv. *Csiki* Andrásné sz. *Fóri* Júlia 75 éves testvéreinket. Az elköltözöttekkel legyen Isten gondviselése, mi emléküket szeretettel őrizzük.

Ahitat napok. Koháry-utcai templomunkban március hó 27. és 28. napjain iskolás gyermekeink részére áhitatot tartottunk. Az áhitat tárgya első napon *Jézus, az orvos*, a második napon *Jézus, a szegények gyámolítója* volt. A lelkészi szolgálatot vallástanító lelkészeink felváltva látták el.

Vásároljon bibliát, énekeskönyvet, könyvet

az Unitárius Traktmissziától

Koháry-utca 4. I. emelet.
Hivatalos órák:

vasárnap d. e. 10—11-ig
és csütörtök d. u. 5—6-ig

Házasság. *Bölöny* Béla tüzérszázados atyánkfiája és *dr. Als* Mária orvosnő május 9-én házasságot kötöttek. Koháry-utcai templomunkban *Szent-Iványi* Sándor vezető lelkész részesítette őket egyházi megáldásban. Tanuk voltak *dr. Bölöni* András presbiter atyánkfiája, a vőlegény testvérbátyja és *Andrásovits* István repülőfőhadnagy. A vőlegény édesapja *Bölöni* Vilmos ny. unitárius lelkész. Isten áldása legyen az ifjú páron, valamint a szülőkön. Szeretettel gratulálunk.

Molnár János ny. állampénztári igazgató atyánkfiája Csepelen elhunyt. Hosszú időn keresztül volt gondnoka és lelkes munkása csepeli szórványunknak. A hírt fájdalommal vettük tudomásul, nyugalmára Isten gondviselését kérjük, emléket szeretettel őrizzük.

Ürmösy Ödön ny. m. kir. főerdőr atyánkfiája, április hó 28-án, 87 éves korában elhunyt. Pihenése legyen csendes, emléket szeretettel őrizzük.

Özv. Sárdi Székely Istvánné szül. etre-karachai *Csillagh* Szabina április 27-én elhunyt. A meghalt *dr. Sárdi Székely* Akos máramarosszigeti országgyűlési képviselő és *Sárdi Székely* Tibor ny. őrnagy édesanyja volt. Nyugalmára Isten gondviselését, ittmaradt szeretteire Isten vigasztalását kérjük.

Kinevezések. Vitéz *Mózes* Mihály és *Szent-Iványi* István atyánkfiáit ezredessé, *József* Akos atyánkfiát alezredessé nevezték ki. Mindnyájuknak őszinte szeretettel gratulálunk s munkásságukra Isten áldását kérjük.

Dr. Gáspár Mózes törvényszéki bíró atyánkfiát a Kormányzó Ur az igazságügyminiszter előterjesztésére a budapesti kir. ítélőtáblához bíróvá nevezte ki. Egyházi életünkben mindig buzgón munkálkodó atyánkfiának új munkahelyén is sok sikert kívánunk, kérve munkájára, a maga és családja életére Isten bőséges áldását.

Dr. vitéz Nyiredy Géza miniszteri osztálytanácsos, egyházi tanácsos atyánkfiát a m. kir. földművelésügyi miniszter, a most felállított Erdélyi Földbirtokpolitikai Főosztály vezetésével bízta meg. A főosztály működését Kolozsvár székhellyel az 1942 évi május hó 18. napján kezdi meg. Nyiredy Géza atyánkfiája buzgó, fajtája érdekeit lelkiismeretesen és nagy tudással védő munkássága alapján érdemelte ki azt a helyet, ahova most állították. Buzgó presbiterünk, ki egyházközségünk életében mindig jelentős és eredményes szerepet vitt, kinevezése folytán körünkből eltávozik. Amikor örömeinknek adunk kifejezést a méltán megérdemelt megbízatásért, ugyanakkor ki kell fejeznünk azon érzésünket is, melyet számunkra körünkből való eltávozása jelent. Elvesztettük egyik legbuzgóbb presbiterünket, a székelyföldiek pedig visszakapták lelkes, Erdélyt és hazánkat mindenekfelett szerető és ezt az érzését minden körülmények között megvalló atyánkfiát, kinek szíve és ajtaja — saját megvallása szerint is — mindig nyitva volt a magyar ember előtt. További munkásságára, hazánk építésére fordított minden igyekezetére, a maga és családja életére Isten áldását kérjük.

Nemes-Algya Pap Zoltán vezérkari ezredes atyánkfiát vezérőrnaggyá nevezték ki. Gratulálunk s midőn örömeinket tolmácsoljuk, Isten áldását is kérjük további munkás életére.

Dr. Elekes Domokos székelykeresztúri ügyvéd, volt egyházi főgondnok atyánkfiát vitézzé avatták. Esküjét április 21-én tette le. Mindannyiunkat örömmel tölt el, dr. Elekes Domokos atyánkfiát ért megérdemelt elismerés. Isten áldása legyen további munkásságán.

Dr. Karamán Ferenc törvényszéki titkár atyánkfiát a Kormányzó Ur az igazságügyminiszter előterjesztésére a csíkszeredai kir. járásbíró-ságához járásbíróvá nevezte ki. Szeretettel gratulálunk.

Kitüntetés. *Gyarmathy* Gergely gyulai városi nyilvántartó atyánkfiát érdemei elismeréseként a nemzetvédelmi kereszttel tüntették ki. Csaknem egyidőben felesége egy fiú gyermekkel ajándékozta meg, s ezzel a nagy kiterjedésű Gyarmathy család ismét egy kis unitárius fiúval gyarapodott. Ugyancsak a nemzetvédelmi kereszttel kapta érdemei elismeréséül testvére, *Gyarmathy* Dénes. A gyulai szórvány lelkes örömmel vette tudomásul a kis szórványban történt híreket. Mi is szeretettel gratulálunk s Isten áldását kérjük mindannyiuk életére.

VÉGH JÓZSEF: „HOGYAN ÉL MA AZ ERDÉLYI MAGYAR TÁRSADALOM” című riportorozata könyv alakjában is megjelent. A szerző könyvében felöleli az erdélyi magyar társadalom minden kérdését. Szeretettel üdvözljük a könyvet, melyet Végh atyánkfiája, az „Ellenzék” szerkesztője kiváló hozzáértéssel írt meg. Ára díszes kötésben 8 pengő és megrendelhető lapunk főszerkesztőjének útján.

Lelkesi Nyugdíjalapra az alábbi szíves adományok folytak be április 30-ig: *dr. Fejes József* 2 P, *Ujváry László* 1.50 P, *B. Páll Mária* 1 P, *László Domokos* 2 P, *ifj. Székely Sándor* 3 P, *Horváth Lajosné* 2 P, *Kerestély Domokos* 1 P, *dr. Surányi Ede* 10 P, összesen 22 P 50 fillér. Isten áldása legyen az adakozókon.

HARANGOT BUDAPESTNEK! A most konfirmáló unitárius növendékek régóta érzett hiány pótlására tették meg az első lépést. Összesen 26 pengőt gyűjtöttek össze egy harang-alap megteremtésére, melynek az lenne a rendeltetése, hogy Budapesten, a Koháry-utcai templomunkban harangot állítsunk. Hazánk fővárosában tényleg nincs egyetlen unitárius harang sem s ha ez a szerény kezdeményezés célját elérné, az „élőket hívogató, halottakat elsirató, villámokat megtörő” unitárius harang megkondulása sok unitárius ember szemébe csalna könnyet s lelkét új áhítattal töltené el. Szeretettel üdvözljük az 1942 évi konfirmándusokat jó unitárius kezdeményezésükért.

A Nőszövetség karácsonyi akciójának elszámolása:
(Folytatás.)

Élelmiszereket kiosztásra: Budapesti Egyházközség, Belováry Istvánné, Halász Jánosné.

Élelmiszereket süteménykészítéshez, büffé és vásár céljaira és cukorkacsomagokhoz: Ferenczy Istvánné 2 kg cukor, Ferenczy István (Homokméggy) 50 tojás, zsír.

Cukorkacsomagokhoz a kisgyermek részére: 5 kg cukros poronyó süteményt v. Nyiredy Gézánné, 1 kg kekszet Jéger Kálmánné, Halász Jánosné, 3 édességesomagot Gáspár Mózséné, 1 kg szalloncukrot Gábor Antal, 2 üveg paradicsomot dr. Merész Károlyné, 4 üveg ízet v. dr. Nyiredy Gézánné. Vásárra adakozók nevéből pótlólag nyugtázva 1 kép, 1 fali tálat Barabás Istvánné, táskát, keztyűt Szent-Iványi Sándorné.

Cipőt, ruhaneműt, játékot könyvet: Férfi és női télikabátot dr. Gyarmathy László, dr. Veress Pál, Nyiredy Erzsébet, Taufer Béláné, Tarr István; férfiruhát: Putnoki Lászlóné, v. Kozma Györgyné, Gyarmathy Mózes, dr. Gyarmathy László, v. Nyiredy Géza. Egyéb ruhaneműt: Bence Béláné, Bíró Jánosné, Bartha Lajosné, Belováry Istvánné, Halász Jánosné, Jakobi Fülöpné, Koltai Benőné, Vidor Ruppert Miksáné, Nagy Kató, Veress Pál, Lawner Károlyné, Ürmössy Zsigmond, Török Magda, özv. Kálnoki Kiss Jenőné, ifj. Józán Györgyné, Mikó Istvánné, dr. Merész Károlyné, Kálnoki Kiss Tamásné, v. dr. Nyiredy Gézánné, Buzogány Anna, Kaplay Imréné, Schey Ernőné, Lévy Györgyné, Csiki Gáborné, Sigmond Sándorné, Pártos Zsigmond, Putnoki Lászlóné, Zsigmond Lőrinc, Labancz Gézánné, Zsakó Andorné. Cipőt: özv. Nyirő Gézánné, özv. Török Kálmánné, Kádár Ferenc, Csomor Béláné, ifj. Józán Györgyné, Sigmond Sándorné, Veres Éva. Könyvet: Budapesti Egyházközség 80 db, Köztisztviselők, Gyarmathy Mózes, Merész Gábor, Engel Györgyné.

Segélyben részesültek: 103-an. Azok jöttek elősorban számításba az adományok elosztásánál, akik a fővárostól nem kaptak segélyt. 100 P-t küldtünk Dunapatajra 40 gyermek segélyezésére. Hatán kaptak 10—20 pengőig segélyt, harminchárman 10 pengő segélyt, 37-en 5 pengő segélyt, heten 4 pengő segélyt, négyen 3 pengő segélyt és hárman kétpengős segélyt. Ruhaneműt, élelmiszert a kész-

Istentiszteleti sorrend június hónapban:

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A) Templomokban:			
V., Koháry-utca 4. . . .	7	9	Kereki Gábor
" "	14 21	9	Szent-Iványi S.
" "	28	9	
" "	7 14	11	Barabás István
Misszió Ház			
IX., Högyes E.-u. 3.	7 21	10	Ferencz József
" "	14	10	Nagy Samu
" "	28	10	dr. Csiki Gábor
" "	7 21	d.u. 6	Ferencz József
" "	14	"	Nagy Samu
" "	28	"	dr. Csiki Gábor
B) Körzetekben:			
MÁV-telepi prot. imaház	7	d.u. 4	Ferencz József
" "	21	"	" "
C) Vidék:			
Dunapataj	14	d.e.10 és du 3	Kereki Gábor
" "	21	" "	" "
" "	28	" "	" "
Debrecen	7	d.e.10	Darkó Béla
Kecskemét		d.e. fél	
evangélikus templom	21	11	dr. Csiki Gábor

Felhívjuk híveink szíves figyelmét arra, hogy a Koháry-utcai templomunkban június 15. napja után csak 9 órakor tartunk istentiszteletet.

let arányában egyesek és családok 73-an, cukorkacsomagot gyermekek, öregek és betegek. Dunapatajra 40 csomagot juttattunk. Összesen 300 csomagot osztottunk ki. A könyvek legnagyobb részét a Perczelné Kozma Flóra Leányegyesület, a Brassai Sámuel Ifjúsági Egyesület, Unitárius Székely Leányegyesület tagjai és iskolás gyermekeink kapták.

A Nőszövetség tagjai által kötött holmiktól sálak, keztyű, pulloverek kerültek kiosztásra 4—500 pengő értékben az iskolás gyermekek között. Katonáinknak 5 szeretetesomagot küldtünk karácsonyra, 40 pár érmelegítőt és 4 darab sálát juttattunk el a Vöröskerszthez, mint tagjaink ajánlóját.

Az adományokat szeretettel köszönjük.

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Felelős szerkesztő: Szent-Iványi Sándor

Felelős kladó: Ferencz József

Szerkesztőség és kladóhivatal

Budapest, V., Koháry-utca 4. Telefon 117-529.

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj egy évre 4.— P.

A lap tulajdonosa a Budapesti Unitárius Egyházközség

A lap elfogadása előfizetésre kötelez.

Utánaküldés kizárva!

Uj cím: